

Information til skolebestyrelsen

BØRN, UNGE OG ALKOHOL

Sæt alkoholpolitik for elever på dagsordenen

Med en alkoholpolitik kan skole og forældre i fællesskab være med til at påvirke børnenes forhold til alkohol

Skolen er det bedste udgangspunkt

Skolen er – næst efter familien – det miljø, hvor børnene færdes den største del af deres vågne timer. Skolen er derfor i høj grad med til at præge børnenes normdannelse, dels gennem undervisningen, dels gennem den kultur og de signaler, som skolens rammer og dagligdag formidler til børnene.

Skolen er samtidig et af de steder, hvor forældre naturligt mødes og diskuterer fælles holdninger og rammer for børnenes sociale liv. Skolen er derfor også et sted, hvor forældre kan blive enige om fælles retningslinjer for, hvordan de vil håndtere børn og unges alkoholforbrug.

Politiske signaler

Der er fra Folketingets side arbejdet på at ændre de alkoholpolitiske signaler. I juli 2004 trådte loven om forbud mod salg af alkohol til børn under 16 år i kraft.

Fra politisk hold vil man sende et signal til både forældre og andre voksne omkring de unge om behovet for at udskyde de unges alkoholdebut og nedsætte deres alkoholforbrug.

Hvad kan en alkoholpolitik handle om?

En alkoholpolitik kan indeholde mange forskellige elementer. De konkrete forslag, som er formuleret i nærværende folder, er tænkt som inspiration. Skolebestyrelse og skole kan tage udgangspunkt heri, når den lokale alkoholpolitik skal udformes. Men det er muligt at fravælge elementer eller supplere med andre alt efter de lokale behov.

Alkohol på skolen

Der er behov for at klargøre, om – og i givet fald hvornår – det er i orden at drikke alkohol i forbindelse med arrangementer i skolens regi.

- Skolen er en arbejdsplads for såvel lærere som elever. Derfor drikkes der som udgangspunkt ikke alkohol på skolen, medmindre der er indgået særlige aftaler.

- Ved alle arrangementer i skolens regi, hvor børnene deltager, drikkes der ikke alkohol, medmindre der er indgået særlige aftaler.
- Alkohol er ikke noget for børn. Elever drikker derfor ikke alkohol på skolen, hverken til fester eller ved andre arrangementer i skolens regi som fx lejrskoler.
- Hvis 10. klasse afholder fester på skolen, må det besluttet af forældrene og læreren i klassen, om der skal være mulighed for at drikke alkohol.

Samarbejde med forældre

Når forældre mødes fx på forældremøder, er der mulighed for at diskutere og lave aftaler om udskydelse af alkoholdebut og håndtering af fester. Det kan være en fordel, at skolen formulerer retningslinjer for, hvornår forældre skal diskutere alkohol.

- I forbindelse med skolestart introduceres forældrene til skolens alkoholpolitik over for de unge, og det nævnes for forældrene, at skolen arbejder for at udskyde børnenes alkoholdebut til omkring de 16 år.
- I 6. klasse lægges der på forældremøder op til en diskussion og en aftale mellem forældre om udskydelse af alkoholdebut samt håndtering af fester og problemer med alkohol hos enkelte eller grupper af børn.
- Fra 6. til 10. klasse vurderes børnenes forhold til alkohol og evt. andre rusmidler, effekten af aftalen evalueres, og den justeres, så aftalen hele tiden svarer til børnenes udvikling.

Støtte ved problemer med alkohol

Skolen vil også opleve mennesker, der har fået problemer i forbindelse med alkohol. Det kan være de unge, der har så højt et forbrug, at deres kammerater, lærere eller forældre er bekymrede. Det kan være lærere, der har et alkoholproblem. Eller det kan være børn, der ikke trives, fordi deres forældre har et alkoholproblem.

I alle tilfælde vil det være hensigtsmæssigt, at skolen gør sig klart, hvilke handlemuligheder man har og hvilken støtte, der kan tilbydes såvel lærere som elever. Rådgivningen kan gives af særligt uddannede nøglepersoner, som kan være lærere eller fx sundhedsplejersken.

- Skolen udpeger en eller flere nøglepersoner, der uddannes inden for alkoholproblematik, så både lærere, forældre og elever har mulighed for at få råd om støttemuligheder i forbindelse med egne eller andres alkoholproblemer. Nøglepersoner er bl.a. en støtte for lærere, der skal tale med forældre om mistrivsel hos elever pga. forældrenes alkoholproblemer.
- I forhold til lærere har skolen et regelsæt, der svarer til den alkoholpolitik, der findes på andre arbejdspladser.

Sundhedsundervisning vedrørende alkohol

Varetagelse af rusmiddelundervisningen tilrettelægges af den enkelte skole.

Undervisningen om alkohol og andre rusmidler tilrettelægges på baggrund af de bindende mål samt læseplanen, der er formuleret i faghæftet for det obligatoriske emne "Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab". Undervisningen integreres i folkeskolens fag, fx samfundsfag, kristendomskundskab, biologi, hjemkundskab og natur/teknik. Samarbejdet med skolens sundhedspleje giver andre muligheder for at inddrage det obligatoriske emne.

I skolens alkoholpolitik er det relevant at angive en plan for, hvornår undervisning om alkohol og andre rusmidler finder sted i forskellige faser af skoleforløbet.

- Undervisningen starter i 7. klasse og tages i øvrigt op i 8.-10. klasse med emner, der svarer til elevernes udvikling og til det behov, der registreres i de forskellige klasser. Undervisningen om fx alkohol tilrettelægges under hensyntagen til elevernes oplevelser og opfattelser samt elevernes fysiske, psykiske og sociale udvikling.

Skolen og alkoholpolitik i lokalsamfundet

Skolen er en del af lokalsamfundet, og skolen kan være med til at præge den lokale, kommunale alkoholpolitik og sikre, at de alkoholpolitiske signaler diskuteres og om muligt koordineres.

- Skolen vil arbejde for, at der bliver en koordinering af skolernes alkoholpolitik. Skolen vil desuden søge at koordinere alkoholpolitikken mellem skolerne og ungdomsklubberne.

Hvordan gennemføres alkoholpolitikken?

Hvis en alkoholpolitik skal være et værktøj, der fastlægger, hvad man i fællesskab forstår ved en fornuftig alkoholkultur, skal den ikke diskuteres bag lukkede døre, men i alle relevante fora: Skolebestyrelsen, lærerrådet, elevrådet, forældreråd i klasserne og på forældremøder.

- Skolebestyrelsen kan lægge op til debatten i de relevante fora med et forslag til en alkoholpolitik over for elever. Samtidig kan man foreslå, at der kommer et fagligt input til diskussionerne, således at der er et fundament for en stillingtagen. Her vil amternes alkohol- og narkotikakonsulenter kunne være behjælpelige enten med materiale eller med forslag til oplægsholder i forbindelse med diskussionerne.
- Skolebestyrelsen kan – på baggrund af debatten – formulere det endelige forslag og vedtage det.
- Skoleledelsen kan tage hånd om uddannelse af alkohol-nøglepersoner. Der er i de fleste amter

en alkohol-på-arbejdspladsen-konsulent (APPA-konsulent), som vil kunne anvise muligheder for kurser til nøglepersoner og generelt være behjælpelig i forhold til gennemførelse af alkoholpolitikken. APPA-konsulenten kan også være behjælpelig med eksempler på, hvilke støttetilbud andre virksomheder har givet medarbejdere med alkoholproblemer.

- Støtte og rådgivning i forbindelse med alkoholproblemer kan gives af skolens alkohalnøglepersoner. Men denne mulighed skal der gøres tydeligt opmærksom på, og det må diskuteres igennem i hvilket omfang, der skal være tale om anonym rådgivning.
- Når den endelige alkoholpolitik ligger færdig, skal den synliggøres på skolen. På denne måde bliver alkoholpolitikken ikke blot en hensigtserklæring, men et tydeligt signal om, at alkohol ikke hører hjemme på en skole.

Information til skolebestyrelsen

Danske unge har ikke længere en suveræn europarekord i alkoholforbrug – takket være en energisk indsats fra mange forældre og lærere i Danmark.

Men danske unge hører stadig til dem, der drikker mest i Europa. Det er desværre ikke ualmindeligt, at børn på 11-12 år har drukket alkohol. Og som 13-årig har hvert femte barn prøvet at være fuld.

Tidlig alkoholdebut øger risikoen for senere at få et højt forbrug og problemer med alkohol.

- Unge med et højt alkoholforbrug har mange negative og farlige oplevelser i forbindelse med alkohol.
- Unge, der drikker meget, ryger også ofte meget – og det er i denne gruppe, at man finder dem, der eksperimenterer med andre stoffer.
- Tidlig alkoholdebut kan forcere udviklingen fra barn til voksen.

For at udskyde elevernes alkoholdebut og dermed forebygge mange senere problemer er det relevant at sætte alkoholpolitik for elever på dagsordenen.

Skolen er det bedste forum for dannelse af en alkoholpolitik for børn og unge.

Med en alkoholpolitik kan lærere og forældre i fællesskab være med til at påvirke børnenes forhold til alkohol.

Oplysningsmaterialet **Børn, unge og alkohol** består af en "værktøjskasse", der indeholder information til skolens bestyrelse, lærere, forældre og elever. Det er hensigten, at materialet skal inspirere til dialog og indgåelse af forpligtende aftaler vedr. elever og alkohol.

Materialet kan bruges efter lærerens skøn fra 6. klasse og opefter.